

4317

År 1987 kostade en biobiljett 40 kr och år 2019 var priset 134 kr.

Använd tabellen och undersök hur priset på en biobiljett har ändrats jämfört med KPI.

Från år 1987 till år 2019 ökade KPI från 167,0 till 334,3 och biljettpriset från 40 kr till 134 kr.

$$\text{Förändringsfaktor, KPI} = \frac{334,3}{167,0} \approx 2,00$$

$$\text{Förändringsfaktor, biobiljett} = \frac{134}{40} = 3,35$$

KPI ökade med 100% och biljettpriset ökade med 235%.

Priset på en biobiljett ökade mycket mer än KPI.

Om biljettpriset hade följt KPI skulle priset år 2019 ha varit $2,00 \cdot 40 \text{ kr} = 80 \text{ kr}$

Svar: Priset på en biobiljett ökade mycket mer än KPI.

I flera av följande uppgifter behöver du använda KPI-tabellen.

1

4318 Hur många procent ökade KPI från

- år 1980 till 1985
- år 1980 till 2005
- år 1980 till 2017?

4319 Tabellen visar literpriset i kr för bensin.

År	Pris, kr
1990	6,29
2000	9,56
2010	12,97
2020	14,15

- Gör en indextabell med 1990 som basår. Avrunda index till heltal.
- Hur stor är den procentuella ökningen från 1990 till 2000?
- Hur stor är den procentuella ökningen från 2000 till 2020?

År	KPI
1980	100
1981	112,1
1982	121,7
1983	132,6
1984	143,2
1985	153,8
1986	160,3
1987	167,0
1988	176,7
1989	188,1
1990	207,8
1991	227,2
1992	232,4
1993	243,2
1994	248,5
1995	254,8
1996	256,0
1997	257,3
1998	257,0
1999	258,1
2000	260,7

År	KPI
2001	267,1
2002	272,8
2003	278,1
2004	279,2
2005	280,4
2006	284,2
2007	290,5
2008	300,6
2009	299,7
2010	303,5
2011	311,4
2012	314,2
2013	314,1
2014	313,5
2015	313,4
2016	316,4
2017	322,1
2018	328,4
2019	334,3
2020	335,9

- 4320 Är det sant att priserna i Sverige
- har stigit varje år sedan 1980
 - mer än fördubblades under 1980-talet
 - ökade med drygt 50 % mellan år 2000 och år 2017?
- Motivera dina svar.

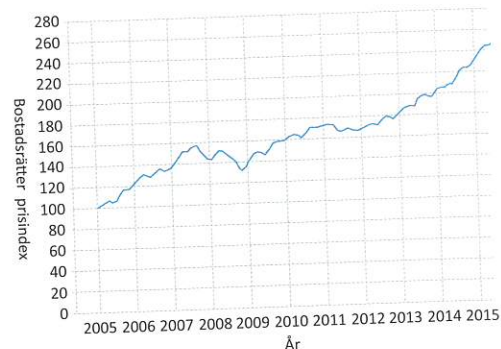
- 4321 Tabellen visar löneindex för arbetare inom byggindustrin.

År	2011	2013	2015	2020
Index	109	114	120	128

- Vilket år är basår?
- En snickare tjänade i genomsnitt 171 kr per timme år 2011.
Hur mycket tjänade en snickare i genomsnitt per timme år 2020?

- 4322 Hur många procent förändrades KPI från
- år 1990 till 2000
 - år 2000 till 2010
 - år 2008 till 2009?

- 4323 Diagrammet visar prisindex för bostadsrätter i Sverige under en tioårsperiod.

Jakob köpte en bostadsrätt för 820 000 kr år 2009. Vi antar att priset har följt index.
Hur mycket sålde han lägenheten för år 2015?

- 4324** Vilket indexvärde visar att priset, jämfört med basåret
- har ökat med 20 %
 - har fördubblats
 - har minskat med 22,5 %
 - har halverats?

- 4325** År 2015 var Peters lön 23 500 kr per månad. Mellan år 2015 och 2020 fick han en reallöneökning. Vilken lön hade han som minst år 2020?

2

- 4326** Sofia hade år 1981 en månadslön på 12 500 kr och 30 år senare var hennes lön 35 000 kr. Ökade hennes reallön under denna tidsperiod? Motivera till svar.

- 4327** Priset på hamburgaren Big Mac har inte följt den allmänna prisnivån i Sverige. Tabellen visar hur priset varierat.

År	1995	2000	2005	2010	2015	2020
Pris	26 kr	24 kr	31 kr	48 kr	44 kr	52 kr

- Hur mycket skulle en Big Mac ha kostat år 2020 om priset hade följt KPI under perioden år 1995 till 2020?
- Anta att vi vill beskriva prisutvecklingen för en Big Mac, med en indexserie som har år 2005 som basår. Bestäm index för årtalen i tabellen. Avrunda till heltal.

- 4328** Tabellen visar index på skor.

År	1980	2010	2017
Index	100	150	154

Ett par träningskor kostade 1 090 kr år 2017. Vad borde ett liknade par skor ha kostat

- år 1980
- år 2010?

- 4329** Från vilket årtal, jämfört med år 2001, har priserna i Sverige fördubblats?

- 4330** Tabellen visar den genomsnittliga timlönen i kronor för manlig och kvinnlig hotell- och restaurangpersonal.

År	Män	Kvinnor
2002	94,2	89,5
2009	117,0	114,8
2016	148,4	147,2

- För vilken grupp, män eller kvinnor, ökade lönen mest under perioden 2002 till 2016 i kronor respektive i procent?
- Jämför kvinnornas och männens löneökning med ökningen av KPI under perioden 2002 till 2016. Kommentera vad du kom fram till.

3

- 4331** a) Ta reda på dagens värde på KPI.
b) En matkasse som idag kostar 800 kr, vad skulle den ha kostat för 15 år sedan om priserna följt KPI?

- 4332** År 2020 var Afrems timlön 190 kr. Hans reallön var ungefär densamma 20 år tidigare. Vilken lön hade han då?

- 4333** Vissa värden saknas i tabellen.

År	Pris (kr)	Index
2000	260	
2001		97
2002	352	100
2003	456	
2004		159
2005	590	

Mellan vilka två närliggande år var prisökningen som störst?